

**Kroniek nr 33: van "Innemend Italië" op 736 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

PADOVA: EEN KORTE KENNISMAKING

Op zondag 13 juni herdachten de Padovesi (en met uitbreiding alle Italianen) Sint Antonius van Padua. Hij stierf er in 1231 en werd nog binnen het jaar heilig verklaard door paus Gregorius IX. Deze voormalige Portugees is bij ons bekend als de patroonheilige van de verloren voorwerpen. Aan hem is in Padua een basiliek gewijd, een van de meest bezochte bedevaartsoorden in Italië. Deze kroniek zal ik echter in hoofdzaak besteden aan de minder bekende bezienswaardigheden van de stad.

We beginnen onze wandeling op het ruime plein voor de basiliek. De ruimte wordt er opgevrolijkt door een ruitersstandbeeld van de condottiero Gattamelata (Erasmus da Narni). Het is een werk van Donatello. Volut heette onze vriend Donato di Niccolò di Betto Bardi. Toegegeven, een hele boterham. Daarom werd hij kortweg Donatello genoemd. Naar het waarom van dit verkleinwoord heb ik het raden. Hij werd geboren in Firenze en stierf daar ook in 1466 op 80-jarige leeftijd. Door zijn beeld van Maria Magdalena in de Opera del Duomo is hij een van mijn meest geliefde beeldhouwers uit de Italiaanse geschiedenis. Maar dat terzijde.

VAN GATTAMELATA...

Het ruitersstandbeeld geldt als het eerste van zijn soort sinds het beroemde beeld van Marcus Aurelius in Rome. En aangezien Donatello niet kon terugvallen op bestaande technieken werd hij voor de constructie ervan voor nogal wat moeilijkheden geplaatst.

Eerst en vooral had hij problemen met het gieten van het metaal. Hij kon de legering van het brons onvoldoende vloeibaar maken om er grote stukken mee te vervaardigen.

Ook de verdeling van het gewicht speelde hem parten waardoor alle vier de benen van het paard de grond moeten raken al lost hij dit visueel op door een ervan op een kanonskogel te laten rusten. In die zin, puur technisch, haalt hij eigenlijk nog niet het niveau van zijn klassieke voorganger.

Ook de positie en de gelaatsuitdrukkingen van Gattamelata zijn veel strenger dan de meer losse houding van Marcus Aurelius. Al kan dit ook te maken hebben met de eis van zijn weduwe of met de opdracht die hij vanuit Venetië meekreeg. Vergeten we ten slotte niet dat het reeds van een enorme eer getuigde dat de dogestad de toelating gaf om Erasmo da Narni als een Romeins keizer af te beelden.

...OVER GROENE OASES...

Rechts van de basiliek ligt de botanische tuin. Natuurlijkhebbers vinden er over 2 hectaren meer dan 7000 diverse planten-, bloemen- en boomsoorten. In oorsprong dateert hij uit 1544 en is daarmee een van de oudste botanische tuinen die zich nog op de oorspronkelijke site bevindt.

Van hieruit is het maar een kleine stap naar het Prato della Valle, een immens plein, aangelegd op een voormalig moeras. Vandaar de vredige, groene aanblik. Maar vergis u niet. Dat is niet steeds zo geweest. Tot voor kort was dit plein verwaarloosd waardoor het een speelveld werd voor duistere praktijken. Prostitutie en drugshandel namen de ruimte in. Een volledige renovatie maakte komaf met deze probleemsituatie.

Om de tuinen in en rond de voormalige arena aan de noordzijde van de stad te bereiken nemen we de Via Roma om het historisch centrum volledig te doorkruisen. Voor één keer laten we ons niet verleiden tot het bewonderen van de prachtige pleinen, de weelderige huizen en de imposante historische paleizen. Evenmin gaan we op zoek naar sporen van het vroegere getto. We verbijten zelfs onze drang om van een versnapering te genieten in het Café Pedrocchi waar illustere figuren klant waren. De zaak opende in 1772 en werd een politiek trefpunt voor de aanhangers van de Risorgimento. De drie zalen beneden zijn symbolisch in groen, wit en rood gedecoreerd.

...NAAR HET LAATSTE AVONDMAAL VAN GIOTTO

Il Giardino dell'Arena is bij de toeristen vooral bekend omwille van de Cappella degli Scrovegni die binnenin volledig van fresco's is voorzien van de hand van Giotto. Deze kapel maakte deel uit van het paleis dat de Scrovegni's hier optrokken met het materiaal dat ze ter plekke vonden: de stenen van de vroegere arena. Vandaag rest van dit Romeinse bouwwerk enkel nog een stuk buitenmuur met drie arcaden. In het begin van de 19de eeuw werd ook het paleis afgebroken.

Aan de bouw van de kapel is een leuk verhaal verbonden. In de 13de eeuw kregen de Scrovegni een heel kwalijke naam in Padova omwille van de overdreven woekerwinsten die ze met hun bank aan hun schuldenaars opeisten. Vooral Rinaldo toonde zich meedogenloos in zoverre dat hij verantwoordelijk was voor het faillissement van meerdere stadsgenoten uit alle rangen en standen. Bij zijn dood werd zijn woning dan ook duchtig geplunderd. Dante plaatst deze bankier-woekeraar in de diepste krochten van de hel. Als vorm van verzoening met de plaatselijke kerk en adel liet Enrice Scrovegni in het begin van de 14de eeuw de befaamde kapel bouwen.

In deze kapel vraag ik u om een speciale aandacht te besteden aan het Laatste Avondmaal van Giotto. Het is een van de eerste voorstellingen van dit bijbels tafereel, geschilderd tussen 1303 en 1305, bijna twee eeuwen voordat Leonardo da Vinci zijn versie in Milaan aanbracht.

Het meesterwerk van Giotto mag dan (ten onrechte) niet zo beroemd zijn als dit van zijn latere Toscaanse ambtgenoot, ook in deze kapel raak je niet zo maar binnen en moet er vooraf gereserveerd worden. De wachttijd is echter heel wat minder dan voor

Milaan. Per keer worden maar 25 personen toegelaten en deze moeten eerst een kwartier in een aangepaste ruimte doorbrengen. Op die manier wordt de klimaatregeling binnen de kapel (21 meter lang, 8,5 meter breed en bijna 13 meter hoog) niet overbelast. Het bezoek zelf duurt dan maximum een half uur. Binnenin mogen wel foto's genomen worden, zij het zonder flash noch statief. En dat is eerder uitzonderlijk voor een dergelijk monument.

(Foto Wikipedia)

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

